

(Про професійний розвиток працівників: Закон України від 12 січня 2012р. // Урядовий кур'єр від 11.02.2012р. – 2012. – № 37; ст.5,6).

В основі державної політики у сфері професійного розвитку працівників знаходиться принцип безперервності професійного навчання. Для забезпечення дієвості даного принципу на законодавчому рівні повинен бути детально врегульований механізм його реалізації, що дозволить досягти високого професіоналізму найманих працівників та їх конкурентоспроможності на ринку праці.

Пушкаренко С. О.

*Національний університет «Одеська юридична академія», аспірант кафедри
трудового права та права соціального забезпечення*

ПРЕДМЕТ СОЦІАЛЬНОГО ДІАЛОГУ У СФЕРІ ПРАЦІ

В Україні ідеологія соціального діалогу визнана урядом, роботодавцями та профспілками. Побудовано цілісну систему діалогових відносин між ними, яка включає законодавчу базу, інституційні органи та форми взаємодії в рамках тристороннього співробітництва.

Окремі теоретичні та практичні аспекти соціального діалогу досліджуються у роботах вітчизняних авторів: Болотіної Н. Б., Лівшиць Р. З., Лазор Л.І., Мацюк А. Р., Прокопенко В.І., Трунова Г. А., Трюхан О. А., Хуторян Н. М., Чанишева Г.І., Ярошенко О. М. та інших.

На думку Г.І. Чанишевої, слід розрізнити поняття соціального діалогу у сфері праці в широкому і вузькому розумінні. У широкому розумінні соціальний діалог у сфері праці являє собою систему взаємодії працівників і роботодавців через їх представницькі органи (організації) або через органи соціального діалогу відповідних рівнів за участю держави з метою досягнення соціального миру. У вузькому – поняття соціального партнерства слід розглядати у трьох аспектах: 1) як один з основних принципів сучасного трудового права; 2) як сукупність колективних трудових відносин; 3) як правовий інститут. (Чанишева Г.І. Колективні відносини у сфері праці: теоретичні та практичні проблеми правового регулювання. 2002. С. 14)

Як правовий інститут соціальний діалог у сфері праці являє собою сукупність правових норм, що визначають поняття, предмет, суб'єкти, принципи, систему, організаційно-правові форми соціального діалогу, відповідальність його сторін.

У Законі України «Про соціальний діалог в Україні» визначаються поняття, основні принципи, рівні та сторони, критерії репрезентативності для суб'єктів профспілкової сторони та сторони роботодавців, форми здійснення соціального діалогу, статус органів соціального діалогу, контроль та відповідальність сторін соціального діалогу.

Під предметом соціального діалогу в літературі розуміється певна властивість, сторона, аспект соціального явища (процесу), здатного за-

довольнити потреби суб'єктів, що вступають у взаємодію з метою володіння ними. (Андрющенко А., Дубровський І. Суб'єкти, предмет, моделі соціально-партнерських відносин у сфері праці. 2005. С. 44)

Предмет соціального діалогу ширший за своїм змістом предмета соціального діалогу у сфері праці. Останній регулює лише колективні відносини з приводу застосування найманої праці, а предметом соціального діалогу можуть бути крім окреслених питань, сфера соціального забезпечення, споживання, охорони здоров'я, освіти, пенсійного обслуговування і т. ін. Предметом соціального діалогу є всі питання соціально-економічного і трудового діапазону.

На думку О. А. Трюхан, предмет соціального діалогу складають всі питання трудової і соціально-економічних сфер, крім питань, для яких встановлений особливий порядок їхнього врегулювання (встановлюється імперативними правовими нормами, віднесені до компетенції відповідних органів і т. ін.).

Соціальний діалог здійснюється між сторонами соціального діалогу відповідного рівня у формах: обміну інформацією, консультацій, узгоджувальних процедур, колективних переговорів з укладання колективних договорів і угод.

Згідно п. 3 ст. 8 Закону України «Про соціальний діалог в Україні» консультації проводяться за пропозицією сторони соціального діалогу з метою визначення та зближення позицій сторін при прийнятті ними рішень, що належать до їх компетенції.

Сторона-ініціатор консультацій направляє іншим сторонам письмову пропозицію із зазначенням предмета консультації та терміну її проведення. При виборі предмета обговорення сторона-ініціатор бере до уваги питання які є актуальними та з яких потрібно досягти консенсусу.

Предметом соціального діалогу в соціально-трудовій сфері можуть виступати зміст, умови, характер праці, її оплата, відносини між роботодавцями і працівниками, державою тощо.

Головною умовою вибору сторонами соціального діалогу предмета обговорення є збіг цілей та пріоритетних напрямків взаємодії. Важливим елементом цього є дотримання такого важливого принципу соціального діалогу як свобода вибору при обговоренні питань у сфері праці.

Предмет соціального діалогу у сфері праці – узгодження інтересів сторін соціального діалогу з питань забезпечення гарантій створення асоціацій, об'єднань; захисту від дискримінації; колективних трудових відносин; соціальної політики, зокрема; розробки проектів актів законодавства, що стосуються трудових відносин; оплати праці; умов праці, режиму роботи, тривалості робочого часу і відпочинку, порядку надання і тривалості відпустки; охорони і безпеки праці; ринку праці; продуктивності зайнятості та соціального захисту безробітних; соціального забезпечення, в тому числі соціального страхування; оздоровлення і відпочинку; інших питань, що визначаються сторонами соціального діалогу. (Дубровський

І. Короткий термінологічний словник з питань соціального партнерства. 2005. С.47)

На нашу думку треба признати обов'язковими консультації між суб'єктами соціального діалогу з питань щодо умов праці, оплати праці та зайнятості.

Предметом соціального діалогу у сфері праці виступають колективні відносини, зокрема:

- участь трудових колективів у встановленні умов праці;
- участь трудових колективів в управлінні організаціями на яких вони працюють;
- укладання і виконання колективних договорів та колективних угод на відповідному рівні;

– діяльність професійних спілок та інших представницьких органів трудового колективу в соціально-трудовах відносинах;

– утворення та діяльність об'єднань роботодавців;

– вирішення індивідуальних та колективних трудових спорів;

Також до предмета соціального діалогу у сфері праці входять питання:

– досягнення консенсусу з питань забезпечення зайнятості, створення додаткових робочих місць, захисту населення від безробіття;

– застосування найманої праці з дотриманням техніки безпеки, вимог з охорони здоров'я працівників у процесі праці;

– оплати праці й забезпечення відтворюючої і стимулюючої функції заробітної плати, прав працівників на своєчасне отримання заробітної плати;

– забезпечення нормального режиму праці й відпочинку;

– забезпечення права працівників на участь в управлінні працею на підприємстві;

– у визначенні соціальних стандартів і встановленні їх мінімальних меж;

– у встановленні порядку проведення колективних переговорів, вирішенні колективних трудових спорів тощо.

Зогний І. М.

*Національний університет «Одеська юридична академія», аспірантка
кафедри трудового права та права соціального забезпечення*

ДЕРЖАВНІ СОЦІАЛЬНІ НОРМАТИВИ У СФЕРІ МЕДИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ

Законом України «Про внесення змін до Основ законодавства України про охорону здоров'я щодо удосконалення надання медичної допомоги» від 7 липня 2011 року № 3611-VI виділено як окремий вид медичної допомоги медичну реабілітацію: відповідно до п 14 цього Закону, який набирає чинності з 1 січня 2015 року, Верховна Рада України постанови-